

A bogácsi Szent Márton-templom

2009 szeptember 22. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

5000 óta lakottak a Bükk-hegység déli, napsütötte lankái. A szálerdőben gazdag, köves hegyoldal ellátta az embert tiszta vízzel, építő- és szerszámmal, a legelők és a birtokosok patakok élelemmel, energiával szolgáltak. A környéken gyakori puha tufa kőzetbe barlanglakásokat vájtak, s nagyon régi nyomaik vannak erre felé a kőtörzsek, illetve fészermalmoknak, halastavaknak. Az Alföld felé lejtő kertekben évszázadok óta természetesen gyümölcsöt és borsot is termesztettek.

Egeről húsz kilométerre keletre, már Borsod megye területén fekszik Bogács. A kétezer lakosú község régebbi házai a magas Bükkből aláfutó Hór-patak mentén sorakoznak, de az 1950-es évek végén feltört 70 fokos kénes gyógyvízre épült, egyre látogatottabb bogácsi fürdő mellett új utcáinak keletkeznek.

A helység neve első ízben 1248-ban szerepel oklevélben – Bogach alakban –, 1998-ban már hétszázötven esztendő jubileumukat ünnepelték a falu polgárai. A XV. században az egri káptalan a település földesura. A hódoltság hatására, váltakozó hadszíntéren sodródott község az 1500-as évek második felétől ismétlődő pusztításokat szenvedett el, egy 1655-ben kelt birtokösszeírás szerint húsz házból csupán kilenc volt lakott. A parasztok a töröknek adóztak.

A fűtőnyíló mellékutca fölvezet a dombon álló templomhoz. A tetőtől körülvett középkori épület inkább tekintélyes mezővárosi templomként mutatkozik be, mintsem kis falusi egyházként. Falait helyben bányászott, vulkáni eredetű tufából faragott kváderkövekkel rakták. A kívül vakolatlan, tágas hajónak és a keletelt, egyenes záródású szentélynek a hatalmas nyugati torony ad kellő monumentalitást. A hatszor hat méteres, sarkain támpilléres harangtorony emeletein szépen faragott, gótikus keretes, pálcátagos-mérműves ablakok nyílnak, amelyek a közeli püspöki székváros, Eger nagyszabású XV. századi építkezéseinek hatásáról árulkodnak. A kapu – felirata szerint – 1743-ban készült; a tizennégy méter hosszú, karzatos hajó belső tere is barokk kori, sík mennyezettel, a hétszer hét méteres belméretű, négyszögű szentélyt azonban eredeti, kőbordás keresztboltozat íveli át, közepén faragott zárókövel. Északon a sekrestye, a hajótól délre kápolna kapcsolódik az épülethez, lábadatainak tanúsága szerint a gótikus építési korszakból. A XIII. századi Bogács templomának emlékét néhány, a gótikus falhálóba utólag beépített román kori faragott kődarab őrzi.

A templom védőszentje Szent Márton. A Magyarországon roppant kedvelt és elterjedt patrónus – Bálint Sándor gyűjtése alapján legkevesebb 235 ismert, többnyire középkori vétehető hazai plébániájáról tudunk – tiszteletére csak az egri egyházmegyében tizennégy helyen tartanak búcsút a hét végén. A Bükkjában, ahol az elmúlt években megélénkült szőlőtelepítés és borászat folyik, 1996 óta a pannóniai születésű Szent Márton püspök a névadója a bogácsi székelybor borlovaáldásnak is. Ünnepe a hagyományos sült szárnyasok mellé tehát helyben termelt fehér bor kerül az asztalra.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló

